

2. Дослідження „Роль лідерства в корпоративній культурі Європи”. URL: <https://ukr.mazars.ua/Home/Insajti/Nashi-publikaciyi/Opituвання-ta-doslidzhennya/Doslidzhennya-Rol-liderstva-v-kul-turii-kompaniyi> (дата звернення: 19.01.2024).
3. Огнев'юк В. О. Актуальні проблеми виховання дітей та молоді в сучасних умовах. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/44494/> (дата звернення: 01.12.2023).
4. Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. Освітологія – науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/33688939.pdf> (дата звернення: 18.01.2024).
5. Психологія освітнього менеджменту : навч.-метод. посібник. URL: https://archer.chnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1552/1/2021_Maftyn_Psycholog_posib.pdf (дата звернення: 13.11.2023).

ДЕЯКІ ПИТАННЯ РОБОТИ З ДОШКІЛЬНИКАМИ В СПАДЩИНІ А.МАКАРЕНКА

*Бакай С.Ю.
Харків, Україна*

Сучасні вихователі й педагоги повсякчасно задаються питанням оновлення змісту, форм та методів роботи в освітньо-виховному процесі закладів дошкільної освіти. Тому необхідно вивчити погляди теоретиків і практиків педагогічної науки. Безумовно, педагогічна спадщина та концепція Антона Макаренка мала величезний позитивний вплив на систему радянської й, звичайно ж, сучасної, зокрема дошкільної освіти. Дитинство є важливим часом у становленні та розвитку особистості дитини. Від того, наскільки правильно буде організоване дитяче життя в ранньому і дошкільному віці, залежить майбутнє людини як особистості. А.Макаренко писав, що, «те, якою буде людина, залежить головним чином від того, яким ти зробиш її до п'ятого року його життя» [1].

Питання дошкільної педагогіки хвилювали педагога в тому числі й тому, що для дітей службовців у комуні імені Ф. Дзержинського був організований дитячий садок [1]. Він розглядає гру, як важливу складову життя дитини. Завдання виховання дитини раннього та дошкільного віку в сім'ї та у сфері народної освіти широко висвітлювалися в дослідженнях видатного педагога. Ця проблема відображена в його численних працях, статтях, лекціях і бесідах. Дуже чітко простежується у працях педагога питання: як правильно виховати дитину, щоб він був щасливою людиною? При цьому він писав, що «успішність виховання людини визначається в молодому віці, до п'яти років» [1].

Головними питаннями була правильна організація трудового виховання. Це було побудовано на основі органічної командної роботи та дисципліни, що в дошкільному віці означало суворе і чітке виконання режиму дня. У сфері народної освіти команда була організована з числа дітей і персоналу дитячого садка. У контексті сімейного виховання всі члени сім'ї виступали головними:

мати, батько, брати і сестри дитини. На той час велика увага приділялася трудовому вихованню. Робота вихователя, педагога будувалася в двох напрямках: 1. Навчання дітей навичкам і звичкам по догляду за собою: вмінню переодягатися, митися, розчісуватися, отримувати навички роботи (сервіровка столу, миття підлоги, догляд за домашніми тваринами в куточку живої природи). 2. Виховання у дітей поваги до праці дорослих. Під трудовим вихованням розумілося вміння організувати дитячу працю таким чином, щоб у ньому обов'язково проявлялася його соціальна сутність.

Криючи інше ставлення до трудового виховання, А. Макаренко застерігав, що «будь-який надлишок праці в дитячому віці, особливо механічний, монотонний, пов'язаний з тривалим повторенням фізичних зусиль, не виправдовується постійною наявністю живого інтересу ... Якщо вона не дає виходу природному бажанню грати, то вкрай шкідливо впливає, перш за все, на психічний стан учня» [2]. Тому дитина брала участь у прибиранні території, посадці рослини, виготовленні іграшок, допомозі дорослим. Наприклад, виготовлялися саморобні іграшки для дітей молодшої групи, або в подарунок дітям з інших дошкільних закладів.

Цікаво, що педагог багато писав про організацію майстерень на території колонії. Тут розташовувалися столярна майстерня, слюсарна, токарна майстерня і багато інших майстерень. Важливість дитячої роботи в професійно обладнаних майстернях добре ілюструє організація дитячої роботи в столярних майстернях. Так, їх знайомили з матеріалами, інструментами, доручали виготовлення нескладних виробів: іграшок, коробок для квітів, шпаківень. Робота проводилася в малих групах під керівництвом педагога.

На слухну думку А.Макаренка, правильно організоване середовище навколо дитини мало велике виховне значення [1]. Ще в «Книзі для батьків» зазначено, що там, де виховуються діти, потрібно дотримуватися чистоти і порядку. Продумана та чітко організована атмосфера налаштовує і мотивує людину на трудову і навчальну діяльність. Ця ідея відображена в рекомендаціях вихователів дитячих садків для батьків. Порадили виділити дитині місце для навчання, куди рекомендували поставити ящик для іграшок, полицю з дитячими книгами, підібраними за віком.

Слід наголосити, що у контексті народної дошкільної освіти ідея педагога про організацію середовища втілювалася в створенні різних спеціалізованих куточків або зон. У більшості дитячих садків країни створені лісовий, трудовий або спортивний куточок; куточок природи; народний куточок; куточок іграшок з іграшковими меблями, посудом, та ляльками в національному одязі; книжковий куточок тощо. У кожній з відведених зон знаходилися необхідні матеріали та обладнання, що відповідало заняттям дітей. Наприклад, в зону художньо-мовленнєвої діяльності входили художня література, альбоми, дидактичні ігри для розвитку слухової і вербальної уваги. Така впорядкованість життя особливо благотворно позначається на дітях дошкільного віку.

Таким чином, видатний педагог вважав, що необхідно дотримуватися режиму дня, дисципліни, щоб виховати відповідальну, вольову особистість.

Позитивні звички, розвиток сили волі, вміння досягати цілей, саме це досягається за рахунок чітко спланованого порядку дозвілля та відпочинку. При вихованні дітей дошкільного віку А.Макаренко рекомендував приділяти увагу навколишньому середовищу дитини та надавалося значення бажанню і вмінню дітей працювати на благо інших людей.

Список використаних джерел:

1. Макаренко А.С. Методика виховної роботи. К. : Рад. школа. 1990. 366 с.
2. Aminov, T. M. (2014). The Structure and Logic of the Pedagogical Process as the Basis of the Conception of Historical and Actual Pedagogical Research. Life Science Journal, 11, p.544–547.

ПРОЄКТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ЗАСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

*Барбінова А.В., Земляний В.В.
Полтава, Україна*

Серед ключових цінностей, що роблять кожну країну унікальною, для України визначальною є свобода. Її сприймають як рушійну силу змін, що сягає корінням в історію народу, географію країни, традиції та демографічні особливості. Ця цінність формувалася протягом століть і тисячоліть, передаючись від покоління до покоління. Вона еволюціонувала, але залишилась стійкою до радикальних змін, даючи змогу країні подолати кризові ситуації. Саме такий період переживає сьогодні Україна за умов повномасштабного вторгнення РФ, що спричинило загострення питань, які давно висіли в повітрі чи навіть обговорювалися в українській спільноті. Сьогодні для нашої країни немає важливішої ідеї, ніж патріотизм, і з кожним днем важливість національно-патріотичного виховання стає більшою.

У 2022 році Міністерство освіти і науки України затвердило Заходи щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України до 2025 року. Про це йдеться в наказі МОН від 06.06.2022 №527 [1]. Серед основних складових національно-патріотичного виховання в Концепції виокремлені громадянсько-патріотичне, духовно-моральне, військово-патріотичне та екологічне виховання. Однак, щоб досягти мети виховання в сучасних умовах важливо відходити від «класичного» формування знань, умінь і навичок і переходити до ідеології розвитку на основі особистісно-орієнтованої моделі освіти, де творчі методи навчання відіграють провідну роль. Проєктний менеджмент став неодмінною складовою в успішній реалізації будь-якої ініціативи, включаючи національно-патріотичне виховання в шкільному середовищі. Систематичне планування, використання ресурсів, визначення конкретних цілей та контроль за виконанням завдань стають основою для досягнення поставлених цілей у вихованні учнів.